

Anmeldelse

**Signe Holm-Larsen, Marianne Ledstrup
og Lise Stampe Rasmussen**

**Udblik og Indblik. Internationalisering i folkeskolen
Kroghs Forlag 2002**

Udblik og Indblik handler om en type læringsrum hvor det internationale og tværnationale står i centrum. Bogen fokuserer på hvordan man praktisk kan arbejde med det som man i almindelighed kalder 'den internationale dimension' i den danske folkeskole. Der er tale om en mindre, overskuelig håndbog på 99 sider, plus bilag og lister over litteratur og webadresser.

Forfatterne står for et helhedssyn på den internationale dimension: „Vi ser ethvert undervisningstiltag, der sigter mod at tilgodese den enkelte elevs udvikling af interkulturel kompetence som et led i skolens arbejde med den internationale dimension. Denne brede fortolkning af begrebet medfører, at skolens praktiske arbejde med den internationale dimension kommer til at spænde over et vidt spektrum af aktiviteter, der rækker lige fra faglige og tværfaglige undervisningsforløb til udvekslingsrejser“ (s. 13).

Bogen starter med et kapitel om hvorfor det er vigtigt at udvikle folkeskolens internationalisering, og hvilke barrierer der er for internationalisering. Forfatterne understreger at den internationale dimension er en mulighed i nærmest alle

fagene, og de fremhæver fremmedsprogene, samfundsfag og natur/teknik. Dernæst kommer et kapitel om hvilke instanser der har ansvaret for at opgaven tages op, og hvad lærere, ledere og kommune kan gøre. Det fremhæves at det er vigtigt at internationaliseringen opfattes som et fælles projekt for hele den pågældende skole. Denne del munder ud i en genistreg: et kapitel der rummer et konkret forslag til formål, CKF (Centrale Kunds-kabs- og Færdighedsområder) og læseplan for den internationale dimension i den danske folkeskole.

Herefter er der et kapitel om hvordan man kan udforme, igangsætte og gennemføre tværnationale projekter med udenlandske samarbejdspartnere, f.eks. som led i et Comenius-samarbejde. Der er flere eksempler på enkeltfaglige og tværfaglige projektorganiserede forløb. Dernæst er der et kapitel om hvordan man kan udnytte tosprogede elevers kulturelle ressourcer i den internationale dimension, herunder bruge billeder og film som kulturformidlere. Så følger kapitler om inddragelse af forskellige former for gæstelærere fra udlandet og om udnyttelse af venskabsbykontakter.

I sidste del er der et kapitel om evalueringsformer: projekt- og procesevaluering, portfolioevaluering, samt mere overordnet evaluering af det tværnationale samarbejde, på institutions- og/eller kommuneniveau. Endelig er der et afsluttende kapitel med gode råd til hvordan man kommer igang lokalt.

Da bogen har et praktisk sigte, er der ikke lagt vægt på en teoretisk diskussion af centrale begreber såsom interkulturel kompetence, kultur og internationalisering. Begrebet 'den internationale dimension' rummer ideen om det nationale, og det er da også gennemgående at bogen handler om nationalkulturelle forskelle, jvf. følgende passus: „arbejdet med den internationale dimension i folkeskolen er en opgave, der af de involverede voksne ikke alene kræver vilje til at overvinde barrierer i det etablerede skolesystem, men også overbevisning om betydningen af, at vore elever bruger deres viden om internationale forhold til at tackle udfordringer i respekt for værdier og normer forbundet med forskelle i national identitet“ (s. 20). Dog kommer der også andre typer af kulturelle forhold på bordet rundt omkring i bogen, især i kapitlet om tosprogede elever: kultur og etnicitet, kultur og kunst, kultur og religion m.v.

Udblik og Indblik har sin force på det praktiske plan, og dér er den et meget velkomment redskab til internationalisering i praksis, skrevet af folk med erfaring på området. Den retter sig mod alle potentielle initiativtagere i skole og kommune, ikke mod enkelte fag som f.eks. sprogfagene. Derfor er der heller ikke nogen særlig fremhævelse af sprogfagene, men blot en påpejning af vigtigheden af fremmedsprogkundskaber i den internationale kommunikation. Som generel håndbog i internationalisering er *Udblik og Indblik* uundværlig på enhver skole.

Karen Risager

